

सन २०१७-१८ करिता विशेष केंद्रीय सहाय्य योजने अंतर्गत "Doubling income of tribal farmers through agriculture, horticulture and vegetables in collaboration with BAIF" या योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वांना मंजूरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय-२०१७/प्र.क्र.१०६/का-१९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
तारीख: २०.१२.२०१८

संदर्भ-

१. जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र.F.No.११०१५/०५/२०१७-TSP, दि.३०/०५/२०१७
२. शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय-२०१७/प्र.क्र.४५/का.-१९, दि. १९/०८/२०१७
३. शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय-२०१७/प्र.क्र.१०८/का.-१९, दि. ३०/१२/२०१७
४. शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रीय २०१८ /प्र.क्र.६९ /का-१९, दि.१०/०९/२०१८ व दि. ०५/११/२०१८.

प्रस्तावना -

केंद्र शासनाने सन २०१७-१८ करिता विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेअंतर्गत रुपये १२८१०.३८ लक्ष इतक्या निधीच्या एकूण २८ प्रस्तावांना त्यांच्या दिनांक ३०/०५/२०१७ च्या पत्रान्वये मान्यता प्रदान केली आहे. या योजने अंतर्गत केंद्र शासनाने Doubling income of tribal farmers through agri, horticulture and vegetables in collaboration with BAIF " या प्रकल्पाअंतर्गत सन २०१७-१८ व सन २०१८-१९ करिता अनुक्रमे रु.६३०.०० लक्ष व रु.३४५.०० लक्ष निधी मंजूर केला आहे. सदर निधी संदर्भ क्र.२, ३ व ४ येथील शासन निर्णयान्वये आयुक्त आदिवासी विकास, नाशिक यांना वितरीत करण्यात आला आहे.

२. BAIF ही प्रतिष्ठित स्वयंसेवी संस्था आहे. ही संस्था राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांचे अनुयायी श्री. मणीभाई देसाई यांनी सन १९६७ मध्ये स्थापन केली आहे. BAIF संस्था गेली ५० वर्षे कार्यरत असून संस्थेचा उद्देश आदिवासी कुटुंबांना टिकाऊ उपजीविका, समृद्ध पर्यावरण, जीवनस्तर उंचावणे आणि चांगल्या मानवी मूल्यांबरोबर स्वयंरोजगार निर्माण करणे आहे. BAIF चे विविध उपक्रम उत्तर प्रदेश, उत्तराखंड, राजस्थान, झारखंड, बिहार, ओडिसा, छत्तीसगड, महाराष्ट्र, गुजरात, मध्य प्रदेश, आंध्र प्रदेश, तेलंगणा, कर्नाटक या देशाच्या १३ राज्यांमध्ये राबविण्यात आले व येत आहेत. BAIF संस्था ग्रामीण भागांतील गरीब नागरिकांना टिकाऊ उपजीविका निर्माण करण्यासाठी कटिबद्ध आहे.

३. ग्रामविकासाच्या आणि पर्यावरण संवर्धनाच्या नावीन्यपूर्ण उपक्रमांमुळे तसेच उपक्रमांमधील लवचिकतेमुळे BAIF ला प्रत्येक कुटुंब, गाव, आणि स्थानिक भागातील विशिष्ट गरजांकडे लक्ष देऊन त्यानुसार काम करणे शक्य झाले आहे. समूहाचा सहभाग हा BAIF च्या सर्व उपक्रमांचा पाया आहे. BAIF संस्थेच्या कामाची व्याप्ती २५० जिल्ह्यांतील ४० लाख कुटुंबांपर्यंत पोहोचली आहे. BAIF या संस्थेचा या क्षेत्रातील प्रदीर्घ अनुभव विचारात

घेता, Doubling income of tribal farmers through agri, horticulture and vegetables in collaboration with BAIF " ही योजना BAIF या संस्थेमार्फत राबवून सदर योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांना मंजूरी देणे बाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय-

राज्यातील आदिवासी कुटुंबांना टिकाऊ उपजीविका, समृद्ध पर्यावरण, जीवनस्तर उंचावणे आणि चांगल्या मानवी मूल्यांबरोबर स्वयंरोजगार निर्माण करण्यासाठी Doubling income of tribal farmers through agriculture, horticulture and vegetables in collaboration with BAIF ही योजना BAIF Development Research Foundation, Pune व आदिवासी विकास विभागामार्फत संयुक्तपणे राबविण्यासाठी रुपये ९७५.०० लक्ष इतक्या किंमतीच्या अंमलबजावणीच्या मार्गदर्शक सूचनांना या निर्णयाद्वारे सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट क्रमांक १ नुसार मंजूरी प्रदान करण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेच्या अंमलबजावणी प्रक्रीयेमध्ये काही बदल किंवा सुधारणा करण्याचे अधिकार सनियंत्रण समितीस राहतील. अंमलबजावणी करणाऱ्या संस्थेने या समितीच्या बैठकीमध्ये नेमून दिलेल्या कामाचा अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतर अंमलबजावणी संस्थेस पुढील वर्षाकरीता निधी वितरण करण्यात येईल.

३. सदर योजनेचे सदर मार्गदर्शक सूचनांनुसार वितरीत तरतूदींच्या मर्यादेत योजना राबविण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही करण्यात यावी व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक व भौतिक अहवालासह शासनास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८१२२०१२१०४३३५२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(अ.रा.राजपूत)
कार्यासन अधिकारी

प्रत,

१. मा.मंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा.राज्यमंत्री आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास, मंत्रालय, मुंबई
४. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक.
५. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.
६. सहसचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व उपसचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास.
९. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प डहाणू, जव्हार

१०. जिल्हा कृषी अधिकारी, पालघर

११. अध्यक्ष, BAIF Development Research Foundation, पुणे

१२. निवड नस्ती (का.१९) आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

विशेष केंद्रीय सहाय्य अंतर्गत सन २०१७-१८ मध्ये मंजूर योजना

परिशिष्ट क्र. १

१	योजनेचे नांव -	आदिवासी शेतकऱ्यांचे कृषी, फळबाग व भाजीपाला लागवडीतून उत्पन्न दुप्पट करणे. (Doubling income of tribal farmers through agriculture, horticulture and vegetables in collaboration with BAIF)		
२	लाभार्थी/ युनिट संख्या.	१५०० आदिवासी कुटुंबे		
३	योजनेचे प्रस्तावित लाभ क्षेत्र	अप्पर आदिवासी विकास आयुक्त, ठाणे मधील एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालय जव्हार व डहाणू यांचे कार्यक्षेत्रातील १५०० वनपट्टे (IFR) धारक लाभार्थी		
		अ. क्र.	जिल्हा	तालुका
		१	पालघर	जव्हार
		२	पालघर	विक्रमगड
		३	पालघर	डहाणू
		एकूण		१५००
४	वित्तीय तरतूद	रु. ९७५.०० लक्ष		

५	योजनेसाठी येणा-या खर्चाचे सविस्तर अंदाजपत्रक	अ क्र	घटक निहाय बाब	वर्षनिहाय एकूण खर्च(रु. लक्ष)				एकूण खर्च	
				वर्ष-१ (२०१९-२०)	वर्ष-२ (२०२०-२१)	वर्ष- ३ (२०२१-२२)	वर्ष- ४ (२०२२-२३)		
		१	सुधारित कृषी पद्धती	७६.२५	९५.००	२७.५०	०	१९८.७५	
		२	वृक्ष आधारित शेती (वाडी)	१४७.५६३	१७२.८७५	४८.०३७६	२२.७२५	३९१.२०	
		३	मृदा आणि जल संवर्धन	७.००	१४.००	१४.००	७.००	४२.००	
		४	जलस्रोत व्यवस्थापन	२५.००	५०.००	५०.००	२५.००	१५०.००	
		५	प्रशिक्षण (कृषी)	१.७७	१.७७	१.८३	१.५१२	६.८८२	
		६	एकूण प्रकल्प बाबी खर्च	२५७.५८३	३३३.६४५	१४१.३६७	५६.२३७	७८८.८३५	
		७	आकस्मिक खर्च (३ टक्के)	७.७२७	१०.०१	४.२४	१.६९	२३.६६५	
		८	एकूण कार्यक्रम खर्च	२६५.३१	३४३.६५	१४५.६१	५७.९२	८१२.५००	
		९	प्रकल्प अंमलबजावणी खर्च	५३.०६२	६८.७३१	२९.१२	११.५८	१६२.५००	
		१०	एकूण प्रकल्प खर्च	३१८.३७	४१२.३९	१७४.७३	६९.५१	९७५.००	
सविस्तर घटकनिहाय व वर्षनिहाय खर्चाचे अंदाजपत्रक सोबत जोडले आहे. (परिशिष्ट क्र. २)									
६	प्रत्येक युनिटसाठी एकूण खर्च	प्रत्येक कुटुंब/युनिट साठी येणारा घटक निहाय बाबीचा एकूण खर्च खालील प्रमाणे आहे							
		अ. क्र.	घटक निहाय बाब (Activity)	एकूण खर्च (रु.)					
		१	सुधारित कृषी पद्धती	१३,२५०					
		२	वृक्ष आधारित शेती (वाडी)	२६,०८०					
		३	मृदा आणि जल संवर्धन	२,८००					
		४	जल संधारण व्यवस्थापन	१०,०००					
		५	प्रशिक्षण (कृषी)	४५९					
		६	एकूण प्रकल्प बाबी खर्च	५२,५८९					
		७	आकस्मिक खर्च (३ टक्के)	१,५७८					
		८	एकूण कार्यक्रम खर्च	५४,१६७					
		९	प्रकल्प अंमलबजावणी खर्च (२० टक्के)	१०,८३३					
			प्रत्येक कुटुंबासाठी /युनिटनिहाय खर्च	६५,०००					
७	योजना राबविणारी यंत्रणा	एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालय डहाणू ,जव्हार आणि BAIF Development Research Foundation, Pune							

८	अंमलबजावणी अधिकारी	प्रकल्प अधिकारी जव्हार व डहाणू
९	नियंत्रक अधिकारी	आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे
१०	योजनेचा उद्देश/हेतू	<p>१. योजनेचा उद्देश आदिवासी शेतकरी यांच्या शेतात फळबाग लागवड (वाडी कार्यक्रम) सुधारित कृषी पद्धतीच्या माध्यमातून शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढविणे.</p> <p>२. ग्रामीण आदिवासी कुटुंबांना, विशेषतः प्रतिकूल परिस्थितीतील घटकांसाठी टिकाऊ उपजीविका आणि चांगल्या मानवी मुल्यांना लाभदायक स्वयंरोजगाराच्या संधी निर्माण करणे आहे.</p> <p>३. उपलब्ध जमिनीत फळबाग लागवड करून शास्वत उपन्नाचा स्रोत बनविणे.</p> <p>४. सद्यस्थितीतील कृषी/पिक/पालेभाज्या लागवड पद्धतीत सुधाराणा, सेंद्रिय खताचा वापर, माती परीक्षण, खते देणे, देखभाल करणे अशा माध्यमातून सुधारित कृषी पद्धतीने करून उत्पन्न वाढविणे.</p> <p>५. विविध प्रशिक्षण देऊन प्रशिक्षित करणे, सक्षम करणे.</p> <p>६. आदिवासी कुटुंबांना त्यांच्याच शेतीत वर्षभर रोजगार मिळवून देउन त्यांचे उत्पन्न वाढविणे. यामुळे शाश्वत व दीर्घकालीन उत्पन्नासाठी भौतिक स्वरूपाची यंत्रणा उभारत असल्याने मानवी कार्यक्षमता निर्माण होऊन योजनेचा उद्देश साध्य होईल.</p> <p>७. आदिवासींचे आरोग्य, पोषण, स्थलांतर यामध्ये सुधारणा होऊन त्यांचे जीवनमान उंचावण्यास सहाय्य होईल.</p>
११	योजनेतील घटक	<p>योजनेमध्ये मुख्यतः ४ घटकांवर भर दिला जाईल.</p> <p>१) फळबाग व वन पिके लागवड(वाडी कार्यक्रम)</p> <p>२) सुधारित कृषी पद्धत -कृषी पिके/भाजी/फुल लागवड</p> <p>३) पाणी व जमीन संवर्धन व व्यवस्थापन</p> <p>४) प्रशिक्षण, प्रात्यक्षिके, भेटी व मेळावे.</p>
१२	योजना अंमलबजावणीची कार्यपद्धती	<p>१) सर्वप्रथम BAIF संस्था मार्गदर्शक तत्वे मंजूर होताच टप्पा १ नुसार प्रकल्प कार्यालय कार्यक्षेत्रातील निवडलेल्या किमान ५० % गाव/वाडी मधील आदिवासी समाजाशी संपर्क व जवळीक वाढवून गावपातळीवर बैठका/कार्यक्रम आयोजित करून त्यांना योजनेची सविस्तर माहिती देतील. टप्पा २ मध्ये दुसऱ्या वर्षात राहिलेल्या गावामध्ये बैठका/कार्यक्रम आयोजित करून प्रकल्पाची सविस्तर माहिती दिली जाईल. दोन्ही टप्प्यामध्ये दोन्ही प्रकल्प कार्यालय अंतर्गतच्या जव्हार, विक्रमगड व डहाणू या तालुक्यातील प्रत्येकी ५०० लाभार्थ्यांचा समावेश असेल.</p> <p>२) BAIF संस्थेद्वारे गावातील इच्छुक लाभार्थ्यांची प्राथमिक माहिती एका नमुन्यात भरून घेऊन एकत्रित केली जाईल (परिशिष्ट - ३). गाव निहाय इच्छुक लाभार्थ्यांची यादी बनविली जाईल.</p>

		<p>३) संस्थेद्वारे यादीमधील लाभार्थ्यांचा जमिनीचे सर्वेक्षण करून कुटुंब निहाय करण्यात येणारे विविध उपक्रम जसे वाडी कार्यक्रम, सुधारित कृषी पद्धत, पाणी व जमीन संवर्धन व व्यवस्थापन इ. चे नियोजन करून गाव निहाय यादी संबंधित प्रकल्प कार्यालयास विहित वेळेत सादर केली जाईल.</p> <p>४) प्रकल्प अधिकारी संस्थेकडून प्राप्त यादीमधील लाभार्थी अंतिम करून संस्थेस देतील. प्रकल्प अधिकारी लाभार्थींची यादी योजनेच्या अटी व शर्तीच्या अधीन राहून अंतिम करतील. अप्पर आयुक्त आदिवासी विकास द्वारे निवडलेले अंतिम लाभार्थी यादीची तपासणी केली जाईल.</p> <p>५) BAIF संस्थेद्वारे सर्व निवडण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांना प्रशिक्षण दिले जाईल- ज्यामध्ये फळबाग लागवड, खड्डे खोदणे, खते देणे, सेंद्रिय खत पद्धत, पाणी व जमीन संवर्धन, पिकांची काळजी घेणे, भाजीपाला लागवड इ. द्वारे सुधारित पीक पद्धत राबविणे. प्रशिक्षण, प्रात्याक्षिके, क्षेत्रीय भेटी इ. द्वारे शेतकऱ्यांना प्रशिक्षित केले जाईल.</p> <p>६) लाभार्थी द्वारे आवश्यकतेनुसार सहभाग नोंदवून खड्डे खोदणे, खाड्यांमध्ये खते भरणे, लागवड करणे इ. सहभागीतेद्वारे प्रकल्प मध्ये सहभाग नोंदविला जाईल. कार्यक्रम राबविण्यास आवश्यक लागणे साहित्य, बी बियाणे, पिके, खते इ. साहित्य संस्थे द्वारे लाभार्थ्यांना पुरविले जाईल. खड्डे खोदणे, लागवड करणे साठी संस्थे द्वारे लाभार्थ्यांना काही रक्कम आर्थिक सहाय्य म्हणून दिली जाईल.</p> <p>७) BAIF द्वारे क्षेत्रीय अधिकारी गरजेनुसार शेतकऱ्यांच्या शेतात भेटी देऊन शेतकऱ्यांना सहाय्य व मार्गदर्शन करतील. प्रात्याक्षिके दाखवतील. संस्थेमार्फत आवश्यकतेनुसार वेळोवेळी प्रशिक्षणांचे कार्यक्रम राबवून शेतकऱ्यास सक्षम केले जाईल. ज्या ठिकाणी चांगली शाश्वत कामे लोकसहभागातून उभी राहिली आहेत अशा ठिकाणी सहभागधारकांना नेऊन भेटी, प्रशिक्षण प्रात्याक्षिकांद्वारे प्रशिक्षित करण्यात येईल व त्यांचे मनोबल वाढविण्यात येईल.</p> <p>८) सदर प्रकल्प प्रत्येक तालुक्यात BAIF संस्थेच्या आदिवासी क्षेत्रातील चांगले ज्ञान व जागरुकता असलेल्या २ कर्मचाऱ्यांमार्फत राबविला जाईल. हे प्रकल्प कर्मचारी शेती व सामाजिक विज्ञान किंवा कृषी पदवी धारण केलेले असतील. गट बैठका, क्षेत्रीय भेटी, तांत्रिक प्रशिक्षणे आणि प्रात्याक्षिके इत्यादी व दैनंदिन कारभाराची अंमलबजावणी करण्यासाठी प्रकल्प कर्मचारी जबाबदार असतील.</p> <p>९) BAIF संस्था प्रत्येक महिन्यात संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांना भौतिक प्रगती अहवाल (परिशिष्ट - ४) व दर तीन महिन्यांनी संबंधित अप्पर आयुक्त कार्यालय व प्रकल्प कार्यालयास भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल (परिशिष्ट -५) सादर करेल.</p>
--	--	---

		<p>१०) संस्थेस प्रकल्प अंमलबजावणी करताना प्रकल्पामध्ये काही बदल करावयाचे असल्यास संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांच्याशी समन्वय साधूनच बदल करावेत.</p> <p>BAIF द्वारे पालघर जिल्ह्यातील तालुक्यांमध्ये घेण्यात येणारे सविस्तर उपक्रम खालील प्रमाणे आहेत-</p> <p>सविस्तर उपक्रम-</p> <table><tr><th>अ.क्र.</th><th>उपक्रम</th><th>सविस्तर घटक</th></tr><tr><td>१</td><td>मृदा व जल संवर्धन</td><td>बांध घालणे, CCT, नांगरणी, Tree Platform</td></tr><tr><td>२</td><td>जल संसाधन विकास</td><td>नवीन विहीर/बोर बांधकाम /विहिरीची खोली वाढविणे /पाण्याचे इतर स्रोत</td></tr><tr><td>३</td><td>सुधारित शेती ,उत्पादन वाढविणे ,भाजीपाला लागवड ,मातीचे आरोग्य कार्ड</td><td>मुख्यत्वे तांदूळ व इतर धान्य तसेच भाजीपाला लागवड ,फुलशेती</td></tr><tr><td>४</td><td>वृक्ष आधारित शेती</td><td>आंबा व काजूची लागवड करणे</td></tr><tr><td>५</td><td>वृक्षारोपण</td><td>बांधावर व शेतीच्या कडेने बांबू व सागाची लागवड करणे</td></tr><tr><td>६</td><td>क्षमता बांधणी , प्रशिक्षण , अभ्यास दौरा</td><td>प्रशिक्षण , क्षमता बांधणी व अभ्यास दौरा .</td></tr></table>	अ.क्र.	उपक्रम	सविस्तर घटक	१	मृदा व जल संवर्धन	बांध घालणे, CCT, नांगरणी, Tree Platform	२	जल संसाधन विकास	नवीन विहीर/बोर बांधकाम /विहिरीची खोली वाढविणे /पाण्याचे इतर स्रोत	३	सुधारित शेती ,उत्पादन वाढविणे ,भाजीपाला लागवड ,मातीचे आरोग्य कार्ड	मुख्यत्वे तांदूळ व इतर धान्य तसेच भाजीपाला लागवड ,फुलशेती	४	वृक्ष आधारित शेती	आंबा व काजूची लागवड करणे	५	वृक्षारोपण	बांधावर व शेतीच्या कडेने बांबू व सागाची लागवड करणे	६	क्षमता बांधणी , प्रशिक्षण , अभ्यास दौरा	प्रशिक्षण , क्षमता बांधणी व अभ्यास दौरा .
अ.क्र.	उपक्रम	सविस्तर घटक																					
१	मृदा व जल संवर्धन	बांध घालणे, CCT, नांगरणी, Tree Platform																					
२	जल संसाधन विकास	नवीन विहीर/बोर बांधकाम /विहिरीची खोली वाढविणे /पाण्याचे इतर स्रोत																					
३	सुधारित शेती ,उत्पादन वाढविणे ,भाजीपाला लागवड ,मातीचे आरोग्य कार्ड	मुख्यत्वे तांदूळ व इतर धान्य तसेच भाजीपाला लागवड ,फुलशेती																					
४	वृक्ष आधारित शेती	आंबा व काजूची लागवड करणे																					
५	वृक्षारोपण	बांधावर व शेतीच्या कडेने बांबू व सागाची लागवड करणे																					
६	क्षमता बांधणी , प्रशिक्षण , अभ्यास दौरा	प्रशिक्षण , क्षमता बांधणी व अभ्यास दौरा .																					
१३	निधी वितरणाचे टप्पे	<p>योजनेची एकूण किंमत रु. ९७५.०० लक्ष असून या निधीपैकी रुपये ६३०.०० लक्ष इतका निधी केंद्र शासनाकडून सन २०१७-१८ या वर्षासाठी उपलब्ध झालेल्या निधीतून व उर्वरित रुपये ३४५.०० लक्ष इतका निधी सन २०१८-१९ या वर्षासाठी उपलब्ध होणाऱ्या निधीतून उपलब्ध करून दिला जाईल. योजनेची वर्षनिहाय खर्चाची रक्कम खालील प्रमाणे आहे-</p> <table><tr><th>वर्ष</th><th>२०१९-२०</th><th>२०२०-२१</th><th>२०२१-२२</th><th>२०२२-२३</th><th>एकूण रक्कम</th></tr><tr><td>रक्कम रुपये (लक्ष)</td><td>३१८.३७</td><td>४१२.३९</td><td>१७४.७३</td><td>६९.५१</td><td>९७५.००</td></tr></table> <p>निधी वितरणाची कार्यपद्धती :-</p> <p>१) सदर शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून योजना राबविणारी यंत्रणा कार्यांरंभ करेल.याबाबतच्या उपक्रमांचा निर्धारित कालावधी परिशिष्ट - ६ प्रमाणे असेल.</p> <p>२) योजनेचा निधी आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक हे जिल्हास्तरीय / आयुक्तस्तरीय समितीच्या शिफारशीनुसार BAIF संस्थेस वितरित करतील.</p>	वर्ष	२०१९-२०	२०२०-२१	२०२१-२२	२०२२-२३	एकूण रक्कम	रक्कम रुपये (लक्ष)	३१८.३७	४१२.३९	१७४.७३	६९.५१	९७५.००									
वर्ष	२०१९-२०	२०२०-२१	२०२१-२२	२०२२-२३	एकूण रक्कम																		
रक्कम रुपये (लक्ष)	३१८.३७	४१२.३९	१७४.७३	६९.५१	९७५.००																		

		<p>३) संस्थेस प्रथम वर्षाच्या एकूण खर्चाच्या ५० % निधी प्रथम हप्ता म्हणून वितरित करण्यात येईल. संस्थेकडून या निधीपैकी ८० % रक्कम खर्च झाल्यावर उर्वरित निधीची मागणी होईल. संस्थेच्या कामाच्या प्रगतीनुसार उर्वरित निधी वितरीत करण्याबाबत नियंत्रक अधिकारी आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक हे निर्णय घेतील.</p> <p>४) प्रथम वर्षाच्या कामाच्या प्रगतीचा आयुक्त स्तरावरील समितीमार्फत मुल्यांकन झाल्यानंतर पुढील वर्षातील निधीचे वितरण वरीलप्रमाणे करण्यात येईल.</p>
१४	योजनेच्या अटी व शर्ती	<p>१) प्रकल्प कार्यक्षेत्रातील अनुसूचित जमातीतील व कार्यक्रमात सहभागी होण्याची इच्छा असलेला सहभागीधारक निवडण्यात येईल.</p> <p>२) लाभार्थी हा अनुसूचित जमातीतील दारिद्र्य रेषेखालील असावा.</p> <p>३) लाभार्थ्याला एफआरए (FRA) अंतर्गत जमीन मिळालेली असावी .</p> <p>४) त्याच गावातील ज्यांची स्वतःची जमीन आहे असे इतर आदिवासी</p> <p>५) FRA अंतर्गत जमीन मिळालेले, आदिम जमाती, विधवा महिला, गरजू व्यक्ती यांना प्राधान्य देण्यात यावे.</p> <p>६) सदर योजनेचा लाभ, निवडण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांना या सारख्या इतर योजनेतून देण्यात आलेला नसावा.</p> <p>७) योजनेत सहभागी होतांना लाभार्थी त्याचे कर्तव्य व जबाबदारीचे पालन करण्याचा करार करून देणारा असेल. (परिशिष्ट - ७)</p> <p>प्रकल्प अधिकारी वरील अटी व शर्ती नुसार लाभार्थ्यांची अंतिम यादी BAIF संस्थेस सुपूर्त करतील.</p>
१५	योजनेचा कालावधी	<p>योजना ४ वर्ष कालावधी ची असून ती २ टप्प्यामध्ये प्रत्येकी ७५० लाभार्थी या प्रमाणे एकूण १५०० लाभार्थ्यांसाठी राबविण्यात येईल.</p> <p>टप्पा-१- प्रथम वर्षी ७५० लाभार्थी आणि त्यांना पुढील द्वितीय व तृतीय वर्ष सहाय्य व मार्गदर्शन</p> <p>टप्पा-२- द्वितीय वर्षी ७५० लाभार्थी आणि त्यांना पुढील तृतीय व चतुर्थ वर्ष सहाय्य व मार्गदर्शन</p> <p>प्रकल्प कार्यालय जव्हार व डहाणू मधील प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील दोन्ही टप्पे मिळून १५०० लाभार्थींना लाभ दिला जाईल.</p>
१६	योजनेचे संनियंत्रण व	<p>योजनेचे संनियंत्रण जिल्हास्तरीय व आयुक्त स्तरीय या दोन स्तरावरील समित्या करतील. या समित्या प्रकल्पाच्या प्रगतीचा आढावा घेतील व चांगल्या अंमलबजावणीसाठी मार्गदर्शन करतील. प्रकल्प स्तरीय समितीस दर तीन महिन्यांनी योजनेचा आढावा घेणे अनिवार्य राहील.</p>

	<p>मुल्यमापन पर्यवेक्षण</p>	<p>प्रकल्प स्तरीय समिती सदस्य -</p> <ol style="list-style-type: none"> १) संबंधित प्रकल्प अधिकारी, आदिवासी विकास - अध्यक्ष २) जिल्हा कृषी अधिकारी - सदस्य ३) अति.मुख्य प्रकल्प समन्वयक, BAIF - सदस्य ४) संबंधित सहायक प्रकल्प अधिकारी - सदस्य ५) प्रकल्प समन्वयक, BAIF - सदस्य सचिव <p>आयुक्त स्तरीय समिती प्रकल्पाच्या प्रगतीची देखरेख करेल, सदर समितीस दर सहा महिन्यांनी योजनेचा आढावा घेणे अनिवार्य राहील.</p> <p>आयुक्त स्तरीय समिती सदस्य-</p> <ol style="list-style-type: none"> १) आयुक्त आदिवासी विकास, नाशिक - अध्यक्ष २) आयुक्त, कृषी, महाराष्ट्र राज्य/ अथवा त्यांचा प्रतिनिधी - सदस्य ३) अप्पर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे - सदस्य ४) प्रकल्प अधिकारी, जव्हार - सदस्य ५) प्रादेशिक संचालक, BAIF - सदस्य ६) मुख्य कार्यक्रम अधिकारी, BAIF - सदस्य ७) प्रकल्प अधिकारी, डहाणू - सदस्य सचिव <ul style="list-style-type: none"> • प्रकल्पाचे मूल्यांकन आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचे स्तरावरून केले जाईल. एक मध्यांतर मूल्यांकन आहे, जे प्रकल्पाच्या प्रत्येक वर्षानंतर करण्यात येईल आणि प्रकल्पाच्या कालावधीच्या शेवटी दुसरे व अंतिम मूल्यमापन केले जाईल. • संबंधित प्रकल्प कार्यालयाकडून दर तिमाही कालावधीनंतर क्षेत्रीय भेटी देवून आढावा घेण्यात येईल. • प्रकल्पाची छायाचित्रांसह यशोगाथा तयार करून करणे तसेच योजने विषयी सर्व माहिती उदा. लाभार्थ्यांची यादी, योजनेचे फोटो, यशोगाथा, लाभार्थ्यांच्या माहितीचा डेटाबेस इत्यादी अनुषंगीक माहिती आदिवासी विकास विभागाच्या वेबसाईटवर प्रसिध्द करण्याची तसेच सदर माहिती आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांना सादर करण्याची संयुक्त जबाबदारी कार्यकारी अधिकारी, BAIF व संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांची राहील.
१७	<p>योजनेची फलनिष्पत्ती</p>	<p>योजनेची फलनिष्पत्ती पुढील प्रमाणे असेल</p> <ol style="list-style-type: none"> १. १५०० शेतकऱ्यांना शेतीचे आधुनिक तंत्रज्ञान वापरून अतिरिक्त रु. ५,००० उत्पादन वाढ २. १५०० शेतकऱ्यांना भाजीपाला लागवडीतून प्रथम वर्षी अतिरिक्त रु. ५,००० उत्पादन वाढ व दुसऱ्या वर्षापासून अतिरिक्त रु. १२००० ते १५००० रुपये वाढ . ३. फळबाग व वृक्षारोपनाद्वारे ६ व्या वर्षी रु. ५००० रुपयांची वाढ व त्यानंतर १० व्या वर्षापासून अतिरिक्त रु. ४५,००० वाढ

Budget Summary

Duration :Four years

Annex II

Total Amount Budgeted: Rs

975.00 Lakh

1500

Sr.No.	Particulars / Activities	Financial Programme (Rs. in lakh)				% Share	Unit cost per Family Rs.
		Yr. 1 (2019-20)	Yr. 2 (2020-21)	Yr. 3(2021-22)	Yr. 4 (2022-23)	Total	
1	Improved Agriculture Practices	7625000	9500000	2750000	0	19875000	20.38
2	Tree based farming (Wadi)	14756250	17287500	4803750	2272500	39120000	40.12
3	Soil and water Conservation	700000	1400000	1400000	700000	4200000	4.31
4	Water Resource Management	2500000	5000000	5000000	2500000	15000000	15.38
5	Training (Agricultural)	177000	177000	183000	151200	688200	0.71
6	Total Prog. Activity cost	25758250	33364500	14136750	5623700	78883200	52589
7	Contingency 3% on Total Prog.Activity cost	772748	1000935	424103	168711	2366496	2.43
8	Total Programme cost	26530998	34365435	14560853	5792411	81249696	54166
9	Project Implementation Cost	5306200	6873087	2912171	1158482	16249939	16.67
10	Total Project Cost	31837197	41238522	17473023	6950893	97499635	100.00
	Total Project Cost in Lakh	318.37	412.39	174.73	69.51	975.00	0.65

Per participant cost

65000

Sr.No.	Description of Component	Unit	Physical Programme					Unit Rate (Rs)*	Financial Programme (Rs. in lakh)				Total
			Yr 1	Yr 2	Yr 3	Yr 4	Total		Yr 1	Yr 2	Yr 3	Yr 4	
1 Livelihood Interventions													
1.1	Improved Agriculture Practices												
1.1.2	Support for promotion of Organic Methods Like vermivash,Jeevamrith,Compost	Families	500	500	500		1500	1500	750000	750000	750000	0	2250000
1.1.3	Crop improvement	Families	750				750	1500	1125000	0	0	0	1125000
				750				500	0	375000	0	0	375000
				750				1500	0	1125000	0	0	1125000
					750			500	0	0	375000	0	375000
1.1.4	crop diversification /Vegetable cultivation /Floriculture BI	Families	750	0	0		750	7500	5625000	0	0	0	5625000
		Families	0	750				2000	0	1500000	0	0	1500000
	crop diversification /Vegetable cultivation /Floriculture BII			750				7500	0	5625000	0	0	5625000
				0	750	0		2000	0	0	1500000	0	1500000
1.1.5	Soil Testing		250	250	250		750	500	125000	125000	125000	0	375000
	Improved Agriculture Total 1								7625000	9500000	2750000	0	19875000
2 Tree based farming (Wadi)													
	Batch I	Families	750				750	19675	14756250	0	0	0	14756250
				750				3375	0	2531250	0	0	2531250
					750			3030	0	0	2272500	0	2272500
	Batch II				750		750	19675	0	14756250	0	0	14756250
					750			3375	0	0	2531250	0	2531250
						750		3030	0	0	0	2272500	2272500
	Wadi Total 2						1500		14756250	17287500	4803750	2272500	39120000

Sr.No.	Description of Component	Unit	Physical Programme					Unit Rate (Rs)*	Financial Programme (Rs. in lakh)				Total
			Yr 1	Yr 2	Yr 3	Yr 4	Total		Yr 1	Yr 2	Yr 3	Yr 4	
3 Soil and Water Conservation													
2.1	Soil and Water Conservation	Families	250	500	500	250	1500	2800	700000	1400000	1400000	700000	4200000
	SC Total 2								700000	1400000	1400000	700000	4200000
4 Water Resource development													
4.1	Water Resource development	Families	250	500	500	250	1500	10000	2500000	5000000	5000000	2500000	15000000
	WRD Total 3								2500000	5000000	5000000	2500000	15000000
5 Training (Agricultural)													
5.1	Need based Farmer Training (30-40 Participants / Training Programme-)	Number of Trg	12	12	12	9	45	5000	60000	60000	60000	45000	225000
5.2	Farmers Exposure Visits(Travel cost ,Lodging , Boarding cost)	Person days	50	50	70	78	248	900	45000	45000	63000	70200	223200
5.3	Kisan Mela(Mandap,resource pwerson charges, refreshment,etc cost)	Number	6	6	5	3	21	12000	72000	72000	60000	36000	240000
	Training Total 4								177000	177000	183000	151200	688200
6	Total Project Activity cost								25758250	33364500	14136750	5623700	78883200
7	Contingency 3% on Total Activity cost								772747.5	1000935	424102.5	168711	2366496
8	Total Programme cost								26530998	34365435	14560853	5792411	81249696
9	Implementation cost								5306200	6873087	2912171	1158482	16249939
10	Total Project Cost								31837197	41238522	17473023	6950893.2	97499635
	Total Project Cost in Lakh								318	412	175	70	975

П б
ЛНННН
У

Sr. No.	PARTICULARS	Year-01- Establishment				Year-02		Year-03		Total
		Unit	Qty	Rate	Value	Qty	Value	Qty	Value	
A	Material (Including Transport)									
1	Grafts of Crop (Mango :30 & Cashew :20 Total 50)	No	50	50.00	2500	10	500			3000
3	Border Forestry Plants	No	200	15.00	3000	0	0			3000
4	Fencing (material/Direct Support))	LS			6500					6500
5	Plant nutrition (NPK + znSo4 (micronutrient), water soluble fertiliser+NPK)	kg			950		1050		1200	3200
6	Neem/ Karanja cake (basal dose)	Kg	50	16.00	800					800
7	SSP / Rock Phosphate(Basal dose)	Kg	100	8.00	800					800
8	Methyle Parathion (@80g/ pit	Kg	5.0	30.00	150					150
9	Plant protection (organic/ inorganic/ bio/ natural pesticides & fungicides)	LS			800		850		930	2580
10	Hand Tools (Secature - 01 set per participant and spray pump in group of five families)	No.	1	950.00	950		0		0	950
	T total (A) - Material				16450		2400		2130	20980
B										
1	Digging pits : 50 Pits	Per Pit	40	2000.00	2000	0	0	0	0	2000
2	Digging pits & Plantation for 200 forestry plants	Per Pit	4	800.00	800	0	0	0	0	800
3	Aftercare activities:two times in a yr. (Basin preparation, weeding, soil loosening, Staking, Plant sanitation, Prunning, spraying, fertilizer application, irigation, etc.)	Per wadi	0	0.00	1500	0	1300	0	1200	4000
	Total (B)-Labour Cost				4300		1300		1200	6800
	Total Cost per wadi				20750	0	3700	0	3330	27780
	Family contribution of labour cost	25%			1075	0	325	0	300	1700
	Grant support			0	19675	0	3375		3030	26080

Annex II C

Unit Cost

1. Soil Testing					
Sr. No.	Particulars	Year 1	Year 2	Year 3	Total
1	Soil collection , Testing and preparation of soil health card	500	0		500
	Total	500	0	0	500

2. Composting Method					
Sr. No.	Particulars	Year 1	Year 2	Year 3	Total
1	Support for promotion of Organic Methods Like vermiwash,Jeevamruth,Compost	1500	0		1500
	Total	1500	0	0	1500

3. Paddy /proso and Fingar Improvement					
Sr. No.	Particulars	Year 1	Year 2	Year 3	Total
1	Partial support or seed and fertiliser	1000	500		1500
2	Cultivation Practices	500	0		500
	Total	1500	500	0	2000

Budget Note

Annex II d

A Vegetable Cultivation

Amt in Rs.

Sr. No.	Particulars	Year 1	Year 2	Total
1	Seed Support / Fertilizer/ Pest dis	2000	2000	4000
2	Input support for trellies	5500	0	5500
Per family unit cost-Project Support		7500	2000	9500

Total Grant Support Rs per Family	7500	2000	9500
-----------------------------------	------	------	------

AnnexII e

Cost of Economics of Small Scale - Low External Input Floriculture (Fulsheti): Livelihood option

Amt in Rs.

SN	Input	Unit	Qty	Unit Cost	Yr1	Yr2	Total Expenditure
1	Planting Material	Number	300	14	4200	420	4620
2	Fertilizer _ 0.200 kg DAP per plant	kg	60	26	1560	780	2340
3	Plant Protection	Spray	3	150	450	0	450
4	Secateurs	Number	1	290	290	0	290
	Total Floriculture				6500	1200	7700

Vegetable Cultivation

St. No.	Particulars	Unit	Qty	Unit Cost	Year 1	Year 2	Total
1	Seed Support / Fertilizer/Pest dis	Family	1	1000	1000	800	1800
	Per family unit cost-Project Support				7500	2000	9500

सहभागीदाराचे (कुटूंब प्रमुख) नांव				FRA No.		BPL No.	
गांव				पाडा			
हिश्यातील जमीन एकर (वन हक्क कायदा)				गुंटे -			
कुटुंबातील एकूण व्यक्ती							
६ ते १८		प्रौढ		* सहा वर्ष खालील			
मुले	मुली	प्रौढ पुरुष	प्रौढ स्त्रीया	मुले	मुली	कुपोषित श्रेणी	
साक्षर							

अ. नं.	तपशिल	प्रकल्प पूर्व	प्रकल्प पश्चात
१	स्थलांतर कालावधी (दिवस)		
२	घर - पक्के / कुडाचे		
३	संडास आहे / नाही		
४	बाथरूम आहे / नाही		
५	संडास चा वापर होतो का ? हो / नाही		
६	बाथरूम चा वापर होतो का ? हो / नाही		
७	पियाच्या पाण्याचा स्रोत विहीर / हातपंप/नदी/ लिफ्ट स्कीम		
८	महिला बचत गटात सहभाग ? हो / नाही		
९	बँक खाते नंबर		
१०	लागवडी खालील जमीन एकर - गुंटे -		
११	पडीक जमीन एकर - गुंटे -		
१२	सिंचनाखालील एकर - गुंटे -		
१३	सिंचनाचा स्तोत्र विहीर / नदी/ नाला/ इतर		
१४	सिंचनाची साधने - इंजिन / पाईप/मोटर/ इतर		
१५	माती परीक्षण करून जमिनीची आरोग्य पत्रिका तयार केली होती काय हो / नाही		
१६	सुधारित पद्धती (गांडूळ खत/ नाडेप ई. ने सेंद्रिय खत तयार करून वापरीत होते का ? हो / नाही		
१७	भात लागवडीची पद्धत-पारंपारिक / सुधारित		
१८	भात लागवडी खालील क्षेत्र एकर- गुंटे -		
१९	इतर पिके १) क्षेत्र		
२०	गुंटे २) क्षेत्र		
२१	गुंटे - उत्पन्न -		
२२	भाजीपाला लागवड करण्यात येत होती काय ? हो / नाही		
२३	भाजीपाला लागवडी चा हंगाम + उत्पन्न		
२४	भाजीपाला लागवडी खालील क्षेत्र		
२५	फुलशेती करण्यात येत होती काय ? हो / नाही		
२६	फुलशेती चा हंगाम		
२७	फुलशेतीखालील क्षेत्र		
२८	फळबाग करण्यात येते होती काय ? हो / नाही +उत्पन्न		
२९	फळबागे खालील क्षेत्र		
३०	सुधारित औजारांचा अवलंब जसे नांगर, स्प्रे पंप, सीकेटर इत्यादी		
३१	शेती पासून मिळणारे वार्षिक उत्पन्न रु.		
३२	घरात मोबाईल असल्यास नंबर इतर उत्पन्न रु.		
३३	मोटर सायकल		

परीशिष्ट - ४

मासिक प्रगती अहवाल

तालुका:	जिल्हा:	महिना:	वर्ष:
---------	---------	--------	-------

अहवाल क्रमांक :

अ.क्र.	तपशील	एकक	चालू महिना		चालू वर्षातील स्थिती		प्रकल्प सुरु झाल्यापासूनची स्थिती	
			लक्षांक	साध्य	लक्षांक	साध्य	लक्षांक	साध्य
1	उपजीविकेची साधने / उपक्रम							
1.1	सुधारित शेती							
1.1.2	सॅद्रिय शेती अंतर्गत मदत (जसे गांडूळखत/जीवामृत/कंपोस्ट इत्यादी.)	कुटुंब संख्या						
1.1.3	पिक सुधारणा	कुटुंब संख्या						
1.1.4	पिक विविधता /भाजीपाला लागवड / फुलशेती	कुटुंब संख्या						
1.1.5	माती नमुना तपासणी	नमुने						
	एकूण सहभागी कुटुंब							
2	वाडी: फळबाग लागवड							
	वाडी - बॅच:१	कुटुंब संख्या						
	क्षेत्र	एकर						
	वाडी - बॅच २	कुटुंब संख्या						
	क्षेत्र	एकर						
	वाडी लागवड एकूण	कुटुंब संख्या						
		एकर						
3	मृद व जल संधारण							
2.1	मृद व जल संधारण	कुटुंब संख्या						
	एकूण मृद व जल संधारण							
4	जलस्त्रोत विकास							
4.1	विहीर / झरा विकास व दुरुस्ती / खोलीकरण इत्यादी.	कुटुंब संख्या						
4.2	सिंचन साधने : डीझेल मशीन/विद्युत मोटार/पाईप लाईन इत्यादी.	कुटुंब संख्या						
4.3	सिंचन पुरवठा साधने : (जसे- पाईप/गार्डन पाईप/जलकुंड इत्यादी)	कुटुंब संख्या						
4.4	इतर गरजेनुसारचे उपक्रम	कुटुंब संख्या						
	एकूण जलस्त्रोत विकास उपक्रम	कुटुंब संख्या						
5	प्रशिक्षण (शेती)							
5.1	गरजेनुसार आवश्यक प्रशिक्षणे (३०-४० शेतकरी प्रती प्रशिक्षण)	प्रशिक्षण संख्या						
	उपस्थित शेतकरी संख्या	संख्या						
5.2	शेतकरी अभ्यास सहल	मनुष्य दिवस						
	उपस्थित शेतकरी संख्या	संख्या						
5.3	शेतकरी मेळावा	संख्या						
	उपस्थित शेतकरी संख्या	संख्या						

परीशिष्ट-५

त्रैमासिक प्रगती अहवाल

तालुका:	जिल्हा:	कालावधी:	वर्ष:
---------	---------	----------	-------

त्रैमासिक अहवाल क्रमांक :

अ.क्र.	तपशील	एकक	त्रैमासिक प्रगती		चालू वर्षातील स्थिती		प्रकल्प सुरु झाल्यापासूनची स्थिती	
			लक्षांक	साध्य	लक्षांक	साध्य	लक्षांक	साध्य
1	उपजीविकेची साधने / उपक्रम							
1.1	सुधारित शेती							
1.1.2	सॅद्रिय शेती अंतर्गत मदत (जसे गांडूळखत/जीवामृत/कंपोस्ट इत्यादी.)	कुटुंब संख्या						
1.1.3	पिक सुधारणा	कुटुंब संख्या						
1.1.4	पिक विविधता /भाजीपाला लागवड / फुलशेती	कुटुंब संख्या						
1.1.5	माती नमुना तपासणी	नमुने						
	एकूण सहभागी कुटुंब							
2	वाडी: फळबाग लागवड							
	वाडी - बॅच:१	कुटुंब संख्या						
	क्षेत्र	एकर						
	वाडी - बॅच २	कुटुंब संख्या						
	क्षेत्र	एकर						
	वाडी लागवड एकूण	कुटुंब संख्या						
		एकर						
3	मृद व जल संधारण							
2.1	मृद व जल संधारण	कुटुंब संख्या						
	एकूण मृद व जल संधारण							
4	जलस्त्रोत विकास							
4.1	विहीर / झरा विकास व दुरुस्ती / खोलीकरण इत्यादी.	कुटुंब संख्या						
4.2	सिंचन साधने : डीझेल मशीन/विद्युत मोटार/पाईप लाईन इत्यादी.	कुटुंब संख्या						
4.3	सिंचन पुरवठा साधने : (जसे- पाईप/गार्डन पाईप/जलकुंड इत्यादी)	कुटुंब संख्या						
4.4	इतर गरजेनुसारचे उपक्रम	कुटुंब संख्या						
	एकूण जलस्त्रोत विकास उपक्रम	कुटुंब संख्या						
5	प्रशिक्षण (शेती)							
5.1	गरजेनुसार आवश्यक प्रशिक्षणे (३०-४० शेतकरी प्रती प्रशिक्षण)	प्रशिक्षण संख्या						
	उपस्थित शेतकरी संख्या	संख्या						
5.2	शेतकरी अभ्यास सहल	मनुष्य दिवस						
	उपस्थित शेतकरी संख्या	संख्या						
5.3	शेतकरी मेळावा	संख्या						
	उपस्थित शेतकरी संख्या	संख्या						

अ.क्र.	तपशील	एप्रिल	मे	जून	जुलै	ऑगस्ट	सप्टेंबर	ऑक्टोबर	नोव्हेंबर	डिसेंबर	जानेवारी	फेब्रुवारी	मार्च
1	उपजीविकेची साधने / उपक्रम												
1.1	सुधारित शेती					*****	*****	*****	*****				
1.1.2	संक्षिप्त शेती अंतर्गत मदत (जसे गांडूळखत/जीवामृत/कंपोस्ट इत्यादी.)				*****	*****			*****	*****			
1.1.3	पिक सुधारणा				*****				*****	*****			
1.1.4	पिक विविधताता /भाजीपाला लागवड / फुलशेती		*****										
1.1.5	माती नमुना तपासणी												
2	वाडी: फळबाग लागवड												
2.1	लाभार्थी निवड व पडताळणी (मिटिंग व क्षेत्र भेटी)												*****
2.2	लाभार्थी निवड यादी प्रोजेक्ट ऑफिसला										*****	*****	*****
2.3	वाडीची आखणी	*****										*****	*****
2.4	खड्डे खोदणे		*****										
2.5	खत व खड्डे भरणे			*									
2.6	रोपे लागवड				*****	*****							
2.7	लागवडी नंतरची देखभाल	***	*****					*****		*****		*****	***
3	मृद व जल संधारण												
3.1	मृद व जल संधारण	*****	*****								*****	*****	***
4	जलस्त्रोत विकास												
4.1	जलस्त्रोत विकास	*****	*****								*****	*****	*****
5	प्रशिक्षण (शेती)												
5.1	गरजेनुसार आवश्यक प्रशिक्षण (३०-४० शेतकरी प्रती प्रशिक्षण)		*****	*****			*****		*****		*****		
5.2	शेतकरी अभ्यास सहल	*****				*****			*****				*****
5.3	शेतकरी मेळावा					*****					*****		

अ.नं. _____

तारीख _____

आम्ही

१) श्री, _____ गाव _____ पाडा _____

२) श्रीमती _____ ता. _____ जि. _____

जात _____

करारनामा लिहून देतो की आदिवासी विकास विभाग अंतर्गत वाडी कार्यक्रमात सहभागी होऊ इच्छितो.

अटी

आम्ही स्वतःच्या मालकीच्याच जमिनीवर फळबागेची लागवड करू. जमिनीच्या ७/१२ व वन हक्क कायदा प्रमाणपत्र उतान्याची प्रत जोडली आहे. जमिनीचा तपशील :

कुटुंबाच्या मालकीची एकूण जमिन (वन हक्क कायदा) _____ एकर _____ गुंठे / आर

माझ्या / आमच्या हिश्याची जमिन _____ एकर _____ गुंठे / आर

'वाडी' कार्यक्रमांतर्गत लागवड करावयाचे क्षेत्र _____ एकर _____ जमिनीचा सर्वे नंबर

सध्या ही जमिन ७ / १२ व वन हक्क कायद्याच्या उतान्याप्रमाणे

१) _____ २) _____

३) _____ च्या नावावर आहे.

श्री.....(वाडी सहभागधारकाचे नाव) हा / ही माझा / माझी..... आहे कायदानुसार

वरील पैकी ..... एकर ..... गुंठे त्यांच्या / तिच्या हिश्याची आहे. सदर जमिनीत त्याने / तिने आदिवासी

विकास विभाग अंतर्गत वाडी लागवड करण्यास हरकरत नाही.

आम्ही कार्यक्रम सहभागीदार होऊन खालील नियमांचे व अटींचे पालन करून, आमच्या गावात कार्यक्रमाची यशस्वी अंमलबजावणी करू.

- संस्थेच्या अधिकाऱ्यांनी वेळोवेळी केलेल्या मार्गदर्शनाप्रमाणेच वाडीतील सर्व कामकाज वेळेवर पूर्ण करू.
- वाडी विषयी लागणारे सर्व प्रशिक्षण संस्थेच्या मार्गदर्शनानुसार घेऊ.
- वाडीमधील सर्व कामे आम्ही/आमचे कुटुंबीय करतील, कामासाठी बाहेरील मजुर घेतले जाणार नाहीत.
- आदिवासी विकास विभाग अंतर्गत कार्यक्रमात आम्ही व आमचे कुटुंबीय सहभाग होतील.
- ज्या जमिनीवर वाडी उभी केली आहे. ती जमिन मी/ आम्ही किमान २० वर्षांपर्यंत विकणार नाही अथवा फळझाडांची तोड करणार नाही.
- आम्ही इतर सहभागीदारांबरोबर बचत गट व ग्राम विकास मंडळाचे सभासद होण्यास तयार आहोत. बचत गट व ग्राम विकास मंडळातर्फे वेळोवेळी घेतलेल्या कर्जाची नियमानुसार परतफेड करण्यास बांधील राहू.
- आदिवासी विकास विभाग अंतर्गत मिळालेल्या साधनसामुग्रीचा योग्य उपयोग करू व या वस्तु (उदा. स्प्रेपंप, फवारणी औषधे, पाईप इ.) विकणार नाही व हरवल्यास / चोरीस गेल्यास आम्ही पुर्णपणे जबाबदार आहोत.
- आम्ही व माझ्या/ आमच्या घरातील इतर व्यक्ती नशापान करणार नाहीत.
- आम्ही गावात होणाऱ्या सर्व मिटींगमध्ये हजर राहून सहभाग नोंदवील.
- आम्ही गावातील व्यक्तीक, धार्मिक इतर वादात न पडता लोकशाही मार्गाने प्रकल्पात सहभाग दाखविल.
- आम्ही ग्राम नियोजन समिती व संस्थेने घेतलेल्या निर्णयाशी सहमत राहून कार्यक्रम अंमलबजावणीसाठी प्रयत्न करील.
- आम्ही शेतीत उत्पादीत मालाची विक्री ग्राम विकास मंडळातर्फे प्राधान्याने करण्यास तयार आहोत.
- आम्ही वाडी कार्यक्रमात स्वच्छेने भाग घेत आहोत.

मी वरील कराराप्रमाणे सर्व नियमांचे पालन करील वरील सर्व नियम आम्हाला बंधनकारक असून आमच्याकडून जर नियम भंग झाला तर ग्राम नियोजन समिती व संस्था जो निर्णय घेईल तो निर्णय आम्हाला स्वीकार्य असेल. आम्ही वरील नियम व अटी वाचून आज दिनांक ..... रोजी खालील साक्षीदाराच्या उपस्थितीत करारबद्ध होत आहोत.

ठिकाण :

सही : (पती व पत्नी)

साक्षीदारांची नावे

सह्या

१) _____

_____

२) _____

_____